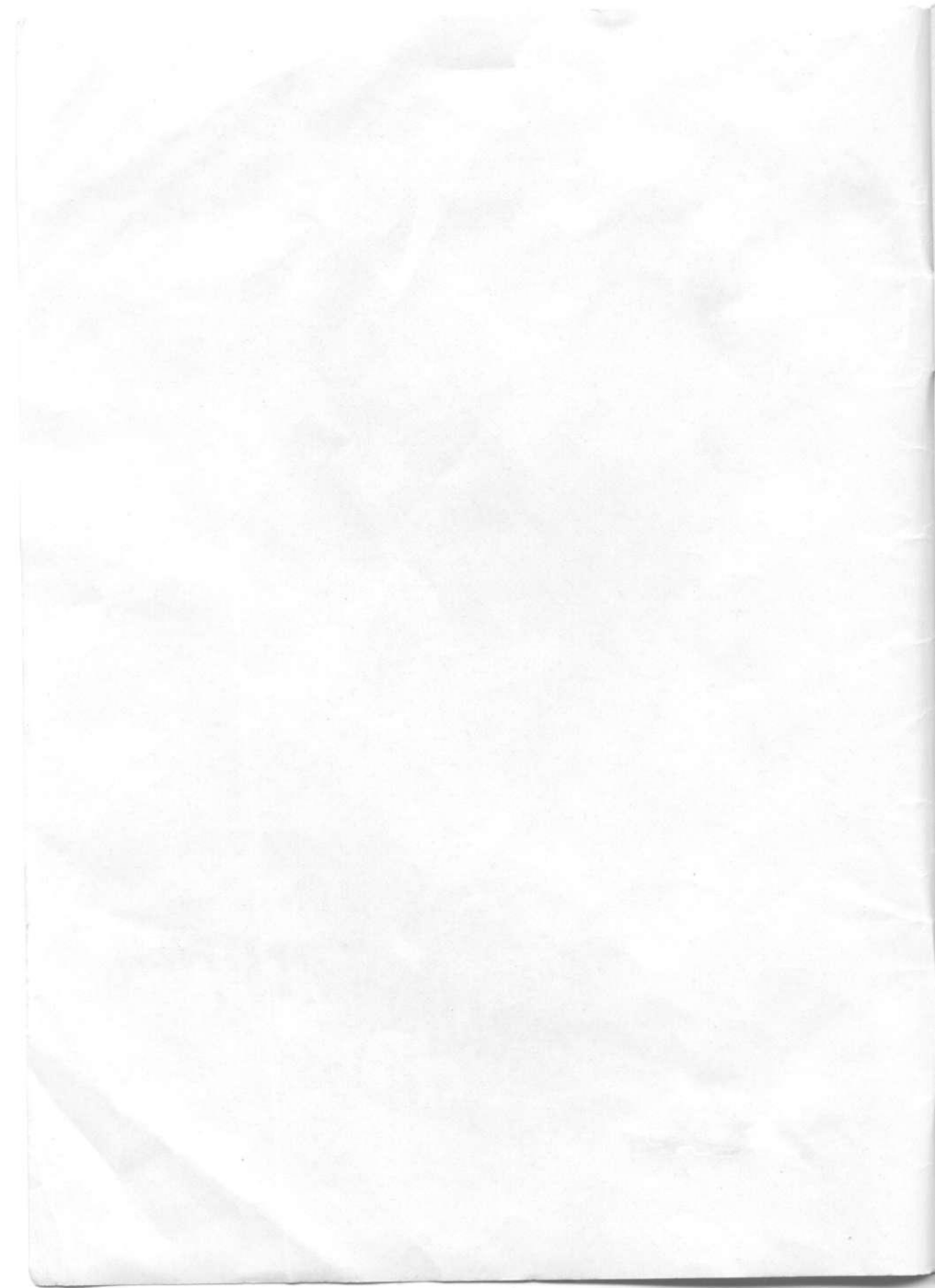

ខ្មែរសង្គម
ឧ. ហ៊ុន សែន
២ ឃ.ក. ២០០១

อนสรณ

งานพระราชทานเพลิงศพ

นาย แก้ว โปธิกนก

ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพมหานคร.

วันพฤหัสบดี ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๘

คุณพ่อ แก้ว โปธิกนก

ชาตะ วันเสาร์ที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2469

ชน 14 คา เดือน 8 บชาล

มรณะ วันศุกร์ที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2529

แรม 7 คา เดือน 2 บฉล

... น้อมรำลึก...

นับตั้งแต่ คุณพ่อ แก้ว โพธิ์กนก ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2529 เวลา 9.15 ณ โรงพยาบาลศิริราช ได้มีท่านที่เคารพนับถือ ญาติ มิตรสหายและศิษย์จำนวนมากกรุณาเข้ามาเยี่ยม แสดงความเสียใจอาลัยต่อคุณพ่อแก้ว โพธิ์กนก ร่วมการระดมยืม พวงมาลา นำปัจจัยร่วมสมทบช่วยเหลือประสานงานด้านต่าง ๆ ตลอดจน จรรย์เบนเจ้าภาพในการสวดอภิธรรมทุก ๆ วันจนครบ 7 วัน และ ทุกวันศุกร์จนครบ 100 วัน นับเป็นเกียรติแก่คุณพ่ออย่างยิ่งและเป็น พระคุณแก่ ภรรยา-บุตร-ธิดา อย่างสูง

จึงขอถือโอกาส^๕ขอบพระคุณอย่างสุดซึ้ง^๕สำหรับความกรุณา และความช่วยเหลือโดยตลอดตั้งแต่ต้นจนกระทั่งวันประชุมเพลิง^๕ ทั้งนี้ ต้องขอภัยต่อความบกพร่องอันอาจจะเกิดขึ้นได้โดยไม่เจตนา

ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์อันเป็นเทพเทวา ได้โปรดคุ้มครองรักษาทุกท่านให้มีความสุข สวรรค์โดยทั่วกัน

ภรรยา-บุตร-ธิดา

นายอธิป ปัทม

(แบบ ก.)
สำนักพระราชวัง

๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเพลิงศพ
นายแก้ว โพธิ์นก เบ็ญกรดีพิเศษ ๗ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพมหานคร

วันพระอาทิตย์ขึ้น ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๗.๕๕ น. พระราชทานเพลิง.

บุญสม พิ.พ.
/บุญสม พ.พ.

วัน	หน้า ทักงานพระราชมิ่ง
	นำนายเวียน เจริญสุข นายแก้ว โพธิ์นก เจริญสุข เจริญสุขพระราชทานเพลิงและเจ้าพนักงานพิธี เจริญสุขในกองเสีจากรายของงักทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามระเบียบส่งมาให้ขาดเหลือ ตามสัปดาห์ที่ตามผู้บริบสง
โดยหน้าข้าราชการ

ผู้บริบสง

รายนามเจ้าภาพในการสวดพระอภิธรรม

2529

31 ม.ค. ภรรยา-บุตร-ธิดา

1 ก.พ. คณะศุขยานุศิษย์

2 ก.พ. คุณจิตสุภา เจริญศรี

คุณพิชิต-อวกา วงศ์ไกรเวทย์

3 ก.พ. คณะพระศกสวดสด-ล้อม โอสถานุเคราะห์

คณะแม่ชัวัดป่ากนา ภาษเจริญ กรุงเทพฯ

ธนาคารสยาม

4 ก.พ. วัดป่ากนา และสมาคมศิษย์หลวงพ่อดป่ากนา ม.ส.จ.

5 ก.พ. สำนักงานมาตรฐานสินค้า

ธนาคารไทยทนต์ สาขาพันธุ์พืชผลาซ่า

6 ก.พ. พระมหาสำรวย

ศิษย์เก่าโรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม

ศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติ

คุณพ่อ แก้ว โปชนก

เกิดวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2469

ณ ตำบลราชวัตร กรุงเทพฯ

บิดาชื่อ นายชุน

มารดาชื่อ นางเกว

ภรรยาชื่อ นางยุพา วงศ์ราชันท์

พี่น้องร่วม บิดา-มารดา 2 คน

บุตร-ธิดา รวม 7 คน

การศึกษา เคยไปศึกษา ณ ประเทศจันเมอยังเขาว์ จนสามารถ
เรียนรู้พูดเขียนภาษาจัน และได้กลับมาศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม
ณ โรงเรียน วาย เอ็ม ซี เอ กรุงเทพฯ เดิมทีเคยพ่อเกิดตราวัตร
และเติบโตตราวัตร พ่อเป็นคนระเบียบวินัย เขียนหนังสือเป็น
ระเบียบ สมัยก่อนพ่อประกอบอาชีพหลายอย่าง เป็นล่ามและทำงาน
ด้านโรงพิมพ์และหนังสือพิมพ์ พ่อเข้มงวดเรื่องตัวอักษรมาก เพราะ
พ่อเคยบอกว่าตัวอักษรผิดพลาดเล็กน้อยเพียงจุดหมกเท่านั้น ความ
หมายของอักษรนั้นจะผิดพลาดก่อให้เกิดผลเสียหายมาก แม้แต่ระเบียบ

การเขียน เรียงรูปเล่ม ความเรียบร้อยของสมุด พ่อมักเอาสมุด
การบ้านลูก ๆ มาดู และตักเตือนเรื่องสมุดไม่เรียบร้อยเสมอ ๆ ต่อ
มาพ่อลาออกและได้สอบครูสอนหนังสือ พ่อได้สอนทั้งในกรุงเทพฯ
และต่างจังหวัด

พ่อเริ่มครอบครัวราวอายุ 28 ปี พร้อม ๆ กับการแสวงหา
บางสิ่ง ในที่สุดพ่อพบ “ธรรมะ” อาจเป็นบุญบันดาลให้พ่อพบ
พระเดชพระคุณ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ
ภาษีเจริญ พ่อได้ปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อตลอดมา พ่อเลื่อมใสใน
พระพุทธศาสนาจนบวชเป็นพระภิกษุ ทั่ววัดปากน้ำ ด้วยภาระทางโลก
ยังไม่หมดสิ้น ทั้งที่ในใจพ่อต้องการบวชต่อ พ่อมีความรับผิดชอบ
สูงจึงลาสิกขามารับผิดชอบต่อครอบครัว ซึ่งในขณะนั้นลูก ๆ ยังเล็ก
แต่พ่อไม่ได้ละทิ้งการปฏิบัติธรรมะ พ่อเพียรพยายามศึกษาค้นคว้า
แนวทางปฏิบัติ มีผู้ต้องการทางสงบทางธรรมได้ขอร้องให้พ่อถ่ายทอด
ให้ ซึ่งพ่อต้องพิสูจน์ว่าบุคคลนั้นต้องการธรรมะสู่ความสงบจริง ๆ
โดยมิได้เรียกร้องสิ่งตอบแทนใด ๆ ผู้มาเรียนกับพ่อ เคารพรักพ่อมาก
บางท่านเรียกพ่อว่า อาจารย์, ครู และบางท่านเคารพเหมือนพ่อ
เรียกว่า พ่อ

พ่อเป็นคนรักสันโดษ ความเป็นอยู่เรียบง่าย ปฏิบัติธรรม
อย่างงีบ ๆ กับบรรดาศิษย์ทั้งหลาย และช่วยเหลือผู้อื่นเสมอมา

พ่อเหมือนที่ปรึกษา พ่อได้รับความเคารพและไว้วางใจช่วยเหลือ
แก้ปัญหาต่าง ๆ แม้บางครั้งปัญหาความลับมาก ๆ เขาเหล่านั้นก็ไม่
ตกพ่อได้ช่วยแก้ปัญหาให้คลคลายด้วยดี ในสมัยที่คุณหญิง ล้อม
โอสถานุเคราะห์ยังมีชีวิตอยู่ ในบั้นปลายชีวิตท่านต้องการธรรมะ
พ่อซึ่งคุ้นเคยกับคุณหญิงตั้งแต่สมัยบวชเป็นพระภิกษุ คุณหญิงเรียก
พ่อว่า “ครู” คุณหญิงต้องการปฏิบัติธรรม แต่สุขภาพไม่สมบูรณ์
ออกจากบ้านไม่ได้ พ่อจึงไปสอนที่บ้านศาลาแดง คุณหญิงปฏิบัติได้
ไม่นานก็ล้มป่วยและจากไปอย่างสงบ

ศิษย์ของพ่อบางท่านแต่งงานและไม่อยู่ต่างประเทศได้มีจดหมาย
ติดต่อเสมอมา พ่อไม่ชอบเขียนจดหมายก็จะให้ลูก ๆ เขียนจดหมาย
โต้ตอบแทน โดยจะบอกเขียนตามที่พ่อต้องการ อาชีพศิลป์อยู่
อังกฤษได้เคยปฏิบัติธรรมกับพ่อ ขณะอยู่อังกฤษก็ได้ปฏิบัติด้วย
ตนเอง และได้ถูกเชิญไปสอนเกี่ยวกับพุทธศาสนาที่ประเทศอังกฤษ
และบางครั้งปฏิบัติธรรมกับชาวต่างชาติ โดยแปลเป็นภาษาอังกฤษ
ซึ่งยากมาก ถ้าพ่อไม่จากพวกเราไปเสียก่อน พ่อต้องมีโอกาสพบ
ความสำเร็จในการเผยแพร่ธรรมะ ณ ประเทศอังกฤษ

เกือบครึ่งชีวิตของพ่อใช้ชีวิตอย่างสงบโดยปฏิบัติธรรม แม้ใน
บั้นปลายชีวิตพ่อต้องประสบปัญหาสุขภาพป่วยเป็นโรคไต ไม่อาจทำ
การปฏิบัติได้ ศิษย์ทั้งหลายที่เราเคารพพ่อได้กรุณามาเยี่ยมเยียน

เสมอมา อีกทั้งยังช่วยเหลือด้านต่าง ๆ มากมาย ความคิดและ
เจตนารมณ์ของพ่อยังอยู่ พ่อต้องการธรรมะช่วยผู้ตกทุกข์ได้ โดยพ่อ
ตั้งใจสร้างพระอุโบสถ ณ วัดโค้งดารา ซึ่งได้ดำเนินงานมาหลายปี
สำเร็จไปแล้วส่วนมาก และได้อุทิศบุญพระประธานปางชนราช
หน้าตัก 4 ศอก 9 นิ้ว ประดิษฐานเรียบร้อยแล้ว ภายใต้พระอุโบสถ
มีห้องปฏิบัติธรรมกายซึ่งสงบร่มรื่น แต่โครงการยังไม่สำเร็จผล
พ่อได้จากพวกเราไปเสียก่อน ดังนั้นพวกลูก ๆ และศิษย์ยังคงร่วมมือ
สืบทอดเจตนารมณ์ของพ่อต่อไป จึงได้จัดการทอดกฐินทุกปีเพื่อ
สร้างพระอุโบสถในบวรพุทธศาสนา จึงขอเชิญมาเสริมสร้างบารมี
ร่วมกัน กรุณาติดต่อญาติมิตรซึ่งเคยร่วมทำบุญร่วมกัน

วันนี้ก็มาถึงวันสุดท้าย คนต้องประสบในที่สุด พ่อค่อย ๆ
หลับไปที่ละน้อยจนสงบ ณ วันที่ 31 มกราคม 2529 เวลา 9.15 น.
ณ โรงพยาบาลศิริราช ความโศกเศร้า อาลัยในตัวพ่ออย่างสุดพรรณา
หวลรำลึกคำพราสอนของพ่อยังอยู่ในใจเสมอมา พ่อจากเราไปเพียง
แต่ร่างเท่านั้น ดังนั้นพ่อยังคงอยู่กับพวกเราตลอดไป

ภรรยา-บุตร-ธิดา

ระลึกถึงพ่อ

พระคุณพ่ออยากขงจะตอบแทน

สละแลทุกสงเพื่อลูก ๆ

ปลุกฝังอบรมวิชาความรู้

พ่อเป็นครูสอนทั้งลูกและศิษย์

เมือหลงทางพราสอนชทางสว่าง

คำสอนลูกน้อมรับเทนอศรัยะ

สบนวประนอมบูชาพระพุทธร

ใจบริสุทธิ์ บูชาพระคุณพ่อเอย....

ภรรยา-บุตร-ธิดา

รำลึกถึงพระคุณของอาจารย์

วันที่ 31 มกราคม 2529 เป็นวันที่คณะศิษย์พากันตกใจแทบจะไม่เชื่อหูตัวเองเลยว่าอาจารย์แก้ว โพธิกนก ได้ถึงแก่กรรมแล้วที่ไม่เชื่อเพราะเมื่อประมาณ 1 สัปดาห์ที่ผ่านมาท่านอาจารย์ยังไม่มีอาการที่จะจากโลกนี้ไป จากนั้นคณะศิษย์ก็ร่วมกันบำเพ็ญกุศลกันอย่างสมเกียรติ

เมื่อคิดถึงครั้งหลัง ท่านอาจารย์ได้เสียสละความสุขส่วนตัวของท่านเพื่อสอนลูกศิษย์ได้ปฏิบัติธรรมตามแนววิชาพระธรรมภายในแนวของหลวงพ่อดจฺจันตโร หรือหลวงพ่อดป่ากน้ำ ภาวนาเจริญซึ่งเดิมได้สอนในวัดป่ากน้ำภาวนาเจริญ ต่อมาได้ย้ายมาสอนที่บ้านของท่านเองที่อยู่ใกล้กับวัดใช้เวลาเย็นหลังจากเลิกงานแล้ว วันทีสอนคือวันพุธ, วันพฤหัสบดี, วันเสาร์และวันอาทิตย์ นอกจากนั้นทุกต้นเดือนท่านจะไปสอนที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และที่วัดโคงคารา ตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชา และที่อำเภอศรีราชาท่านได้มีลูกศิษย์ที่เคารพนับถือท่านอย่างมากมาย บางครั้งก็ได้ไปสอนที่ฉะเชิงเทราด้วย

นอกจากนี้ท่านยังได้ตั้งใจแน่วแน่ที่จะสร้างถาวรวัตถุไว้ในบวรพุทธศาสนา โดยทำการบูรณะวัดโคงคารา ตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี การก่อสร้างที่นี้ ค้างอยู่คือพระอุโบสถ

พระประธาน และพระโมกคัลลานะ พระสารบุตร สำหรับงานที่ยัง
ค้างอยู่นั้นคณะศิษย์ตั้งใจจะดำเนินงานต่อไปจนกว่าจะเสร็จจนเป็นเจตนา
เดิมของท่านอาจารย์

ตลอดเวลาที่ท่านได้ใกล้ชิดกับท่านอาจารย์ ท่านเป็นผู้ที่
ความรักต่อลูกศิษย์ทุกคนด้วยความเป็นธรรม เป็นห่วงหวัชวิตความ
เป็นอยู่ของทุก ๆ คน ติดตาม แนะนำ และส่งเสริมด้านการปฏิบัติ
ธรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ท่านมีความรู้สึกว่าคุณศิษย์ทุกคนเสมือน
กับลูกของท่านเอง ศิษย์ทุกคนก็เคารพท่านนับถือและบูชาท่านเปรียบ
เสมือนพ่อคนที่ 2 จนสามารถเรียกท่านโดยใช้คำว่า “พ่อ” หรือ
“พ่ออาจารย์” อย่างสนิทปาก

ความดีของท่านอาจารย์ มีต่อศิษย์มากมายจนไม่สามารถที่จะ
จะบรรยายหรือไม่สามารถที่จะตอบแทนท่าน ได้สมกับความเมตตาที่
ท่านได้มีต่อศิษย์ทุกคน การจากไปของท่านจึงเป็นหอล้ายของศิษย์
เป็นอย่างยิ่ง เพื่อเป็นการระลึกถึงท่าน คณะศิษย์จึงได้ตั้งใจอย่าง
แน่วแน่ที่จะปฏิบัติธรรมอย่างจริงจังตามที่ท่านได้สอนไว้ พร้อมทั้ง
ปฏิบัติภาระกิจต่อด้านการสร้างถาวรวัตถุของวัดโค้งดาราให้สำเร็จตาม
ความประสงค์ของท่าน

ด้วยกุศลที่ท่านได้สร้างมาตลอดชีวิตของท่านและบุญกุศลที่
คณะศิษย์จะได้ปฏิบัติต่อไป ขอให้ท่านไปสู่สุคติในสัมปรายภพ

คณะศิษยานุศิษย์

คำไว้อาลัย

ข้าพเจ้าได้พบและศึกษาวิชาธรรมกายกับอาจารย์แก้วในระยะ
ที่ท่านสอนอยู่ในบริเวณวัดปากน้ำ ต่อมา UNESCO ได้ให้ทุนข้าพเจ้า
ไปศึกษาต่อที่ประเทศอังกฤษ เป็นเวลา 1 ปี เมื่อเรียนสำเร็จแล้ว
ข้าพเจ้าก็เดินทางกลับมาอยู่เมืองไทยชั่วคราวหลังจากแต่งงานกับชาว
อังกฤษ ขณะที่อยู่เมืองไทยนั้นอาจารย์ได้กรุณาสอนวิชาธรรมกายให้
ข้าพเจ้าต่อ ก่อนจะกลับอังกฤษได้ทำนายว่าในอนาคตข้าพเจ้าจะต้อง
ไปเผยแพร่ศาสนาพุทธที่อังกฤษและพาข้าพเจ้าไปกราบหลวงพ่อบุญ
ชอบท่านให้ช่วยในการทำงานครั้งนี้ให้สำเร็จ ใจจริงของข้าพเจ้านั้น
ไม่เชื่ออาจารย์เลยแต่ไม่กล้าบอกท่าน เพราะคิดว่าตนเองไม่สามารถ
ทำงานสำคัญเช่นนั้นให้สำเร็จได้ ความรู้ทางศาสนาและการปฏิบัติ
ไม่เพียงพอ นอกจากนั้นแล้วภาษาอังกฤษยังอ่อนมากไม่เข้าใจหนังสือ
ธรรมะภาษาอังกฤษเลย อีกทั้งอังกฤษเป็นประเทศสนับสนุนศาสนาคริสต์
ด้วย

หลังจากที่ข้าพเจ้ากลับไปตั้งรกรากอยู่ที่ประเทศอังกฤษแล้ว
ข้าพเจ้าพยายามฝึกสมาธิตามที่อาจารย์สอนให้ อ่านหนังสือทั้ง
ภาษาไทยและอังกฤษและสมัครเป็นสมาชิกพุทธสมาคมขงมชาวอังกฤษ

เป็นส่วนใหญ่ 15 ปีให้หลัง คำทำนายของอาจารย์ก็เป็นจริงขึ้นมา
ทันที วันหนึ่งข้าพเจ้าสมัครเป็นครูสอนเด็กที่โรงเรียนพุทธศาสนาวิน
อาทิตย์ และเป็นบรรณาธิการนิตยสาร "CHILDREN" & DHARMA
ด้วย ต่อมา DR. REWATA DHARMA เจ้าอาวาสวัด
BIRMINGHAM เชิญให้ข้าพเจ้าไปช่วยสอนฝรั่งที่เริ่มเรียนสมาธิ
วิปัสสนาทุก ๆ วันจันทร์ ในขณะที่เดียวกันก็ได้รับเชิญไปพูดเกี่ยวกับ
พุทธศาสนาตามสมาคมต่าง ๆ, โรงเรียน, กลุ่มศาสนาเยาวชน,
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัย, เรือนจำ ฯลฯ เมื่อพ.ศ. 2527 DR. MARY
HALL ผู้อำนวยการ MULTI FAITHS RESOURCE UNIT
ซึ่งมีการสอนศาสนาถึง 6 ศาสนา ได้เชิญข้าพเจ้าไปสอนศาสนาพุทธ
ที่นั่น เมื่อบทแล้วก็ได้รับเชิญอีก นักศึกษาส่วนใหญ่จบปริญญาต่าง
ต่าง ๆ มาแล้ว ขณะนั้นข้าพเจ้าได้สอนเพิ่มเติมจนและยังติดตามทีม
ขององค์การนี้ไปสอนที่วิทยาลัยอื่นทุก ๆ วันศุกร์

เมื่อเร็ว ๆ นี้ทางกระทรวงมหาดไทย (HOME OFFICE)
ของอังกฤษได้ตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นอนุศาสนาจารย์เพื่อเข้าไปสอนนักโทษ
ที่นั่นต่อศาสนาพุทธตามเรือนจำด้วย จากประสบการณ์เหล่านี้จะเห็น
ได้ว่าอาจารย์มีจิตตานุภาพสูงสามารถทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
ได้ ทุกครั้งที่ข้าพเจ้าไปพูดเมื่อสอนข้าพเจ้าได้พยายามเผยแพร่
เกียรติคุณของอาจารย์ให้ชาวอังกฤษและชาติอื่น ๆ ทราบอยู่เป็นประจำ

ทุกครั้งข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติธรรม หรือการสอน ท่าน
อาจารย์ได้ช่วยเหลือแก้ปัญหาให้คำแนะนำ และให้กำลังใจข้าพเจ้า
อยู่เสมอโดยให้ครูณเป็นผู้เขียนแทน นอกจากนั้นแล้วท่านยังช่วย
เหลือคุณแม่และครอบครัวของข้าพเจ้าอยู่ตลอดเวลา

การจากไปของอาจารย์ได้นำความเศร้าสลดมาสู่ข้าพเจ้าอย่าง
ไม่สามารถจะบรรยายได้ ความเมตตากรุณา ความสนใจในศิษย์
ทุก ๆ คน จิตตานุภาพความรู้ในวิชาธรรมกาย ตลอดจนวิธีการสอน
ของท่านจะประทับใจของข้าพเจ้าตลอดไป ท่านเป็นตัวอย่างแก่ฆราวาส
ผู้ครองเรือนทั้งหลาย แม้จะมีภาระมากแต่ก็ยังเสียสละเวลาปฏิบัติ
ธรรมและปฏิบัติได้อย่างยอดเยี่ยมและสามารถสอนลูกศิษย์ ทำให้
ข้าพเจ้ามีกำลังใจในการปฏิบัติตามท่าน ข้าพเจ้าคิดว่าตนเองจะมี
โอกาสทดแทนพระคุณของท่านโดยการรักษาศีล ทำสมาธิและภาวนา
ตามที่ท่านได้กรุณาสั่งสอน พร้อมทั้งพยายามเผยแพร่พุทธศาสนา
ในอังกฤษและภาคพื้นยุโรปต่อไปตามความประสงค์ของท่าน

เพื่องศัลป์ (ศรายุทธพิทักษ์) ทราฟเฟิร์ต

คำไว้อาลัย

ข่าวการจากไปอย่างกระทันหันและไม่มีวันกลับของท่านอาจารย์

แก้ว ยังความโศกเศร้าสลดใจ แก่บรรดาศิษย์ในประเทศอังกฤษ
เป็นอย่างมาก เมื่อสองบทที่แล้วข้าพเจ้ามีโอกาสมาเยี่ยมบ้านท่าน
อาจารย์กรุณารับตัวไว้เป็นศิษย์ และกรุณาสอนวิชาไปในหลักที่สี่ที่
และทางจดหมายเสมอ ๆ ข้าพเจ้ามีทราบเลยว่าอาจารย์ไม่สบาย
ทราบแต่ที่ท่านเป็นเบาหวานและจะต้องทำการฟอกไตอาทิตย์ละครั้ง
ข้าพเจ้าได้กราบพระสวตมนต์ขอให้อาจารย์หายเป็นปกติ เป็นร่วมโพธิ์
ร่วมโพธิ์ของเราต่อไป เมื่อข้าพเจ้าได้มีโอกาสพบท่านมหาสมบุรณ์
พระประจำวัดพุทธ ในเบอร์มิงแฮม ซึ่งท่านเคยมาเยี่ยมสนทนา
ธรรมกับอาจารย์ของเราเมื่อประมาณ ปี 2528 ท่านเองตกใจเมื่อ
ทราบข่าวการจากไปของอาจารย์

ท่านอาจารย์ของเราเป็นปูชนียบุคคลที่ชาวต่างชาติพากันสนใจ
มากอยากรู้จักท่านเป็นการส่วนตัว ทั้งนี้เพราะชาวต่างชาติมิได้นึกว่า
ท่านเป็นฆราวาสผู้เสียสละเวลาส่วนตนในการอบรมชนทุกเพศวัยทาง
ธรรมะ ศิษย์ทุกคนไม่เคยผิดหวังมิว่าจะเป็นเวลาใด หากมีบุญหา
ท่านจะกรุณาช่วยแก้ไขให้ ท่านสามารถใช้ชีวิตฆราวาสสมบุรณ์แบบ

และทำคุณประโยชน์แก่ชนทั่วไป การอบรมใจจะทำกรอบรมธรรมะ
ของพระพุทธองค์

ถึงแม้ท่านอาจารย์จะจากคณาศิษย์ของท่านไปแล้วก็ตามแต่
แสงสว่างแห่งธรรม และดวงแก้วพระธรรมกายที่ท่านกรุณาฝากเป็น
มรดกล้ำค่าในใจศิษย์ทุก ๆ คน จะยังคงสว่างไสวในใจศิษย์ทุกคน
จะค่อย ๆ ถ่ายทอดแสงสว่างนี้ให้คงอยู่

ท้ายขอกราบอาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย คุณหลวงปู่สวด
และหลวงปู่เภาศาโร กรุณานำดวงวิญญานของท่านไปยังแดนสงบสุข
ด้วย การจากไปของท่านเปรียบเสมือนการจากของพ่อบังเกิดเกล้า
ฉันใดฉันนั้น

เคารพอย่างสูง

ปราณี สุนาเสวนนท์

พระครูศรีวิจิตร ฐานานุกรม เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์สุทนต์
พระครูศรีวิจิตร ฐานานุกรม เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์สุทนต์
พระครูศรีวิจิตร ฐานานุกรม เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์สุทนต์
พระครูศรีวิจิตร ฐานานุกรม เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์สุทนต์
พระครูศรีวิจิตร ฐานานุกรม เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์สุทนต์

คติ ของ พระมงคลเทพมณี (ลต จนทลวีร)

หลวงพ่อบ้าปากน้ำ

รักษาร่างพอล้างร้าย	วอดคน
ชอกเขี้ยว "ธรรมกาย" ผล	ผ่องแผ้ว
เชอเลิศลวงกตล	โกธิน
เชิญท่านถือเอาแก้ว	ก่อกงหล้าเรืองสกล

ประกอบเทก สิ่งเกิดผล ทนเขาเกิด ประเสริฐนุก
 ไม่ทยุค ไม่ถึงพระ กวีหยุดนี้แหละ เป็นตัวสำเร็จ
 ผลไม้ตก นกขุม น้ำเป็นปลาจอบฮาศัย

ด้วยศกามหมั่น มั่นใจ ไม่ประมาท
 รักษาฮาคม งามใจ ใจเป็นศรี
 ผลลดา ฮาจดังหลัก ฟ้ามักดี
 ฮันทวงหน้า ไม่มี หารังศกาน

ประกอบเทก สิ่งเกิดผล สมนใจเกิด ประเสริฐนุก
 ประกอบเนเทก สิ่งเกิดนิผล สมนใจเจ้าเกิด ประเสริฐนุก
 ประกอบทีเนเทก สิ่งเกิดทีเนผล สมนใจหมักเจ้าเกิด ประเสริฐนุก

จุดบ่อหล่อธรา ใต้จุดล้าที่จุดซาไป
 จุดต้นต้นน้ำบม จุดถึงที่น้ำจึงไหล

เกิดกว่าจะมากตามแก้ว พบแล้วไม่ทำ จะเกิดมากก็อะไร
 สิ่งที่ยากก็หลอก สิ่งที่ยอกเขาก็ลวง ทำให้จิตเป็นห่วงใย
 ลึกก็ยาก ลาดชอก ริมชอกจากศกาน เดิมศกานขันธสามเจือยไป
 เสรีบริจฉินชก ไม่ตกกัณชก เจือกว่านิพพานก็ได้

ชีวประวัติโดยสังเขป

ของ

พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี

(สด จนทสโร)

หลวงพ่อดัดปากน้ำ

รวบรวมและเรียบเรียง

โดย

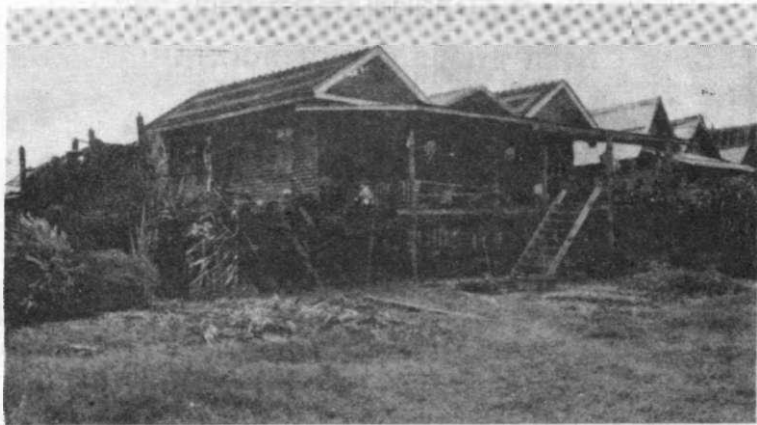
พระเดชพระคุณพระภาวนาโกศลเถร

(วีระ คณุตตโม)

องค์ปฐมบรมครูแห่งวิชาธรรมกายในยุคปัจจุบัน คือ พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) หรือ “หลวงพ่อดัดปากน้ำ” ผู้เป็นที่เคารพศรัทธาในทุกสารทิศ

หลวงพ่อดัดมีชื่อ สด มีแก้วน้อย อยู่ในตระกูลค้าขาย เป็นบุตรคนที่สองของโยมบิดามารดาชื่อ นายเงินและนางสุดใจ มีแก้วน้อย พระคุณท่านเกิดในแผ่นดินพระพุทธเจ้าหลวงองค์สมเด็จพระปิยมหาราช เป็นปีที่ ๑๗ ในรัชกาล เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๒๗ ตรงกับวันศุกร์ แรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีวอก ฉศก จุลศักราช ๑๒๔๖ ร.ศ. ๑๐๓ ที่บ้านสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ครั้งยังเยาว์วัยพระคุณท่านได้เรียนหนังสือที่วัดต่าง ๆ ตามสมัยนิยมปฏิบัติ เมื่ออายุได้ ๑๔ ปี สันนุญโยมบิดา พระคุณท่านก็อยู่ในฐานะหัวหน้าครอบครัว ล่องเรือค้าขายข้าวเลี้ยงดูโยมมารดาและพี่น้อง โดยฆราวาสศตในครั้งกระนั้นได้ประสบความสำเร็จในการพาณิชย์เป็นที่ยอมรับนับถือกัน ครั้นอายุถึง ๑๕ ปี พระคุณท่านก็ได้เจริญธรรมสังเวช จึงอธิษฐานใจว่า จะขอบวชเป็นบรรพชิตตลอดชีวิตไปไม่ขอสึก

บ้านเกิด ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ อยู่ที่อำเภอสองพี่น้อง สุพรรณบุรี ท่านเกิดที่เรือนหมื่น ซึ่งอยู่ฝั่งใต้ของคลองสองพี่น้อง ตรงกันข้ามกับวัดสองพี่น้อง

บวช-เรียน

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๘ ตรงกับ ร.ศ. ๑๒๕ เป็นปีที่ ๓๘ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปิยมหาราช รัชกาลที่ ๕ สามปีถัดมา ภายหลังจากอธิษฐานใจ และพระคุณท่านได้จัดเตรียมการเพื่อโยมมารดาจะมีอยู่กินได้ต่อไปตามสมควรแก่อัธยาศัยไม่ต้องกังวลใจแล้ว คุณหัสดีสดก็ได้เข้าอุปสมบท มีฉายาว่า จันทสโรภิกขุ ขณะอายุย่าง ๒๒ ปี เมื่อเดือนกรกฎาคม ต้นเดือน ๘ ณ วัดสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี พระอุปัชฌาย์ของพระคุณท่านคือ ท่านพระอาจารย์ดี วัดประตู่ศาล อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี พระครูวินยานุโยค (เหน่ง อินฺทโชโต) เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และพระอาจารย์โหม่ง อินฺทสุวณฺโณ เป็นพระอนุสาวนาจารย์ คู่สวดทั้งสองรูปอยู่วัดสองพี่น้อง

พระคุณท่านเริ่มเรียนปฏิบัติสมณวิปัสสนากับองค์อนุสาวนาจารย์นับแต่วันบวชเมื่อบวชแล้วพรุ่งขึ้นอีกวัน หลวงพ่อก็เริ่มลงมือปฏิบัติพระกรรมฐานต่อกับพระอาจารย์เนียม วัดน้อย อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี พระอาจารย์ทั้งสองรูปนี้ เป็นที่

ยกย่องกันว่าเป็นพระสุปฏิปันโนผู้ทรงวิชาสำคัญ และพระคุณท่านก็ได้ศึกษาภาษาบาลีควบคู่กันไป

วัดสองพี่น้อง สุพรรณบุรี หลวงพ่อเจ้าบรรพชาอุปสมบท ณ พัทธสีมาวัดนี้ ในปี พ.ศ. ๒๔๔๘ และพระคุณท่านได้กลับมาจำพรรษาและสอนในโอกาสต่อมา

ภายหลังพรรษาที่วัดสองพี่น้องแล้ว หลวงพ่อก็ได้เข้าพำนักประจำอยู่ที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เพื่อแสวงหาความรู้ให้แตกฉานกว้างขวางและลึกซึ้งจริง หลวงพ่อได้ไปศึกษาการปฏิบัติพระกรรมฐานและปริยัติธรรมภาษาบาลีกับพระอาจารย์หลายสำนัก พระอาจารย์ของพระคุณท่านมีหลายองค์คือ ท่านเจ้าคุณพระสังวรานุวงศ์ (เอียด) วัดราชสิทธาราม ท่านเจ้าคุณพระมงคลทิพมุนี (ม้วย) วัดจักรวรรดิ พระอาจารย์ปลื้ม วัดเขาใหญ่ อำเภอท่ามะกา กาญจนบุรี เป็นอาทิ

ครั้งนั้นพระอาจารย์ของพระคุณท่าน ดังเช่นพระครูญาณวิโรฒ (โป) วัดพระเชตุพนฯ และพระอาจารย์สิงห์ วัดละครท่า เริ่มยกย่องท่านจนทสโรภิกขุว่า ศึกษา ปฏิบัติพระกรรมฐานได้ผลสำเร็จดีและมอบหมายให้พระคุณท่านเป็นครูฝึกพระกรรมฐานแทนได้ โดยที่พระคุณท่านปฏิบัติใจจนได้ดวงใสประมาณเท่าฟองไข่แดงของไก่ที่ศูนย์กลางกาย อันเป็นได้ผลตามแบบของพระอาจารย์สิงห์ก็ตาม แต่พระคุณท่านก็ยังเห็นว่าสมควร

จะต้องฝึกปฏิบัติต่อไปอีกมิใช่พอเพียงนั้น หลวงพ่อมีความสนใจที่จะปฏิบัติพระกรรมฐาน
ยิ่งนัก และได้ออกทำธุดงค์วัตรอนธรมไปในป่าถ้ำคอนช่วงนอกพรรษาในระหว่างนั้น

สิบปีผ่านไปนับแต่ท่านจนุทธโรภิกขุเริ่มบวช พระคุณท่านมีความรู้ภาษาบาลี
แตกฉานพอที่จะอ่านมหาสติปัฏฐานในคัมภีร์บาลีได้สมความตั้งใจแล้ว พระคุณท่านจึง
วางธุระการศึกษาฝ่ายภาษาบาลีลง และใช้เวลากับวิปัสสนาธุระเพื่อการเจริญพระกรรมฐาน
โดยเต็มที่

วัดโบสถ์ บางคูเวียง ริมคลองบางกอกน้อย นนทบุรี หลวงพ่อวัดปากน้ำได้บรรลุนิรมกายและพระสังฆกรรมขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อคืนวันเพ็ญ กลางเดือนสิบ ในพรรษาที่สิบสองของพระคุณท่าน ณ พระอุโบสถแห่งนี้

บรรลุนิรมกาย

อย่างเข้าพรรษาที่สิบสองของพระคุณท่านประมาณปี พ.ศ. ๒๔๖๐ ตรงกับ ร.ศ.
๑๓๖ ปีที่ ๘ ในรัชสมัยขององค์สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า รัชกาลที่ ๖ เมื่อหลวงพ่อดี
กำหนดใจที่จะปฏิบัติสมถวิปัสสนาอย่างเต็มที่แล้ว พระคุณท่านได้กราบลาเจ้าประคุณ
สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เข้ม ธมฺมสโร) เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพน ไปจำพรรษาที่สิบสอง
ณ วัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง ริมคลองบางกอกน้อย นนทบุรี อันเป็นสถานที่สงบ วิเวก
และด้วยความระลึกถึงพระคุณของท่านพระอริการุฬ วัดโบสถ์ ผู้ได้มีอุปการะคุณมาก

เคยถวายคัมภีร์มูลกัจจายณะ และคัมภีร์พระธรรมบทแก่พระคุณท่านไวไว้ศึกษาเล่าเรียน และเป็นโอกาสหนึ่งที่พระคุณท่านจะได้สอนธรรมและหนังสือตามแต่มีมนต์แก่พระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสกาที่นั่น เป็นการตอบสนองท่านพระอธิการและวัดโบสถ์ บางคูเวียง อีกประการหนึ่ง

พระคุณท่านได้อยู่ประจำ ณ พระอุโบสถวัดโบสถ์ บางคูเวียงและปฏิบัติธรรม ตลอดเวลาที่อานวยจากเข้าตลอดคำคืน ครั้นย่างถึงพรรษา พระคุณท่านก็ได้ตรึกนึกถึงความตั้งใจครั้งแรกเมื่อได้ขอบวชจนตลอดชีวิต เวลาที่ล่วงมาถึง ๑๕ ปี บวชเป็นพรรษาที่ ๑๒ แล้ว พระคุณท่านยังไม่บรรลु ยังไม่เห็นธรรมดังที่องค์สมเด็จพระบรมศาสดาท่านได้ทรงตรัสรู้และทรงเห็นแล พระคุณท่านจึงเริ่มกำหนดใจว่า จะเจริญพระกรรมฐานโดยสุดกำลังในครั้งนี้ แม้จะตายระหว่างปฏิบัติพระกรรมฐานก็จะยอม ด้วยมีค่ามากกว่าตายก่อนบวชหรือไม่ได้ปฏิบัติภาวนาเลย

พระคุณท่านตั้งใจเด็ดขาดแล้วก็เข้าสู่พระอุโบสถวัดโบสถ์ บางคูเวียง แต่เย็นวันพระ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ตั้งสัจจาธิษฐานมั่นคงมอบกายถวายชีวิตเพื่อพระรัตนตรัย อันประเสริฐสุดว่า เมื่อนั่งลงแล้ว หากมิได้บรรลุธรรมดังที่พระพุทธองค์ท่านทรงเห็น ทรงตรัสรู้แล้ว ก็จะไม่ขอลุกขึ้นจากที่อีกจนตลอดชีวิต ใจพระคุณท่านตั้งมั่นแล้วก็เริ่มปรารภนั่งและกราบทูลอาราธนาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงโปรดประทานธรรมที่พระองค์ทรงเห็น ทรงตรัสรู้ แม้เพียงส่วนน้อยที่สุด ซึ่งแม้หากการบรรลุธรรมนั้นแล้วจะเป็นโทษแก่พระศาสนา ก็ขออย่าได้ทรงประทานเลย แต่แม้หากจะเป็นคุณแก่พระศาสนาแล้ว ขอได้ทรงโปรดประทานเถิด พระคุณท่านจะรับเป็นทนายพระศาสนาต่อไปจนตลอดชีวิต

เมื่อได้อธิษฐานใจยอมสละชีวิตเป็นพุทธบูชาแล้ว พระคุณท่านก็ขัดสมาธิเข้านั่งที่ภาวนาเจริญพระกรรมฐาน เวลาผ่านไปจนดึก ใจของพระคุณท่านหยุดสงบนิ่ง เห็น ความจำ ความคิด ความรู้ เข้ามารวมหยุดที่จุดเดียวกัน ณ ศูนย์กลางกาย ได้ส่วนพอดีแล้ว พระคุณท่านได้เห็นดวงปฐมมรรคหรือดวงธัมมานุปัสสนาสติปัญญา อันเป็นดวงกลมโตใสบริสุทธิ์ ขนาดฟองไข่แดงของไก่ ที่ศูนย์กลางกายดวงยิ่งใสสว่างมากขึ้น และใหญ่ขนาดดวงอาทิตย์ทุกใสสว่างยิ่งนัก ได้เห็นดังนั้นแล้ว พระคุณท่านจำต้องตรึกว่าสมควรจะทำอะไรต่อไปอีก

ขณะนั้นพระคุณท่านได้มาถึงจุดแห่งการเริ่มค้นพบพระสัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และทางสายเอกสายเดียวสู่มรรคผลนิพพานแล้ว ในระหว่างที่

ได้หยุดใจนิ่งพิจารณาดวงปฐมมรรคนั้น พระคุณท่านใจบันดาลศรีถึง มัชฌิมาปฏิปทา ทางสายกลางขององค์สมเด็จพระบรมศาสดา ที่ศูนย์กลางของดวงกลมใสสว่างนั้นปรากฏ มีจุดเล็กเรืองแสงสว่างไสวยิ่งกว่า พระคุณท่านจึงได้เลือกดำเนินตามทางสายกลางและ ทุ่มความรู้สึกทั้งหมดเข้าไปในจุดศูนย์กลางดวง ทันทีจุดนั้นก็ขยายขึ้นมาแทนที่ดวงเดิม ซึ่งหายไป พระคุณท่านจึงได้รวมความเห็น จำ คิด รู้ ดิ่งเข้าไปในกลางของกลางต่อไปอีก โดยอาการฉะนี้ พระคุณท่านก็ได้เห็นดวงเก่าหายไป มีดวงใหม่สุกใสยิ่งขึ้นผุดจากศูนย์กลาง กายนั้นขึ้นมาแทนที่ ประคองฟองอากาศผุดจากนั้นขึ้นมาแทนที่กันโดยต่อเนื่องไม่ขาดสาย และยิ่งใสสว่างขึ้น

โดยการหยุดในหยุดและเข้าถึงกลางของกลางนี้ พระคุณท่านก็ได้เห็นดวงต่าง ๆ และกายผุดขึ้นมาโดยต่อเนื่องกันคือเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ และจึงเห็นกายมณุษย์ละเอียด พระคุณท่านเมื่อได้ทุ่มความรู้สึกเข้าไปในกลางของกลางต่อไปอีก ก็เห็นดวงทั้ง ๖ และกายของกายที่ละเอียดยิ่งขึ้นปรากฏขึ้นมาเป็นลำดับในเบื้องต้นนั้นทั้ง ๑๘ กาย ได้แก่ กายในภพสามนี้ ๘ กาย คือ กายมณุษย์ กายมณุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม กายรูปพรหมละเอียด กายอรุปรหม และกายอรุปรหมละเอียด และกายที่พื้นภพสามหรือกายโลกุตระ ๑๐ กาย คือ กายธรรม กายธรรมละเอียด กายพระโศคา กายพระโศคาละเอียด กายพระสกทากา กายพระสกทาคาละเอียด กายพระอนาคามี กายพระอนาคามีละเอียด กายพระอรหัตต์และกายพระอรหัตต์ละเอียด

กายธรรมหรือธรรมกาย และกายโลกุตระอื่นดังกล่าว ปรากฏขึ้นที่ศูนย์กลาง กายของท่านนั้น เป็นองค์พระปฏิมากรเกตุคอกบัวตูม ไสบริสุทธิยิ่งกว่าอัญมณีใด ๆ งดงามหาที่ติมิได้ กายโลกุตระล้วนเป็นกายที่ละเอียดยิ่งนัก และพ้นจากอาณัติแห่งไตรลักษณ์ เป็นวิสังขารแห่งความสุขแท้จริง

ธรรมและของจริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งหลวงพ่อดีค้นพบ ได้เห็น ได้รู้ และเป็นในकिनวนเพ็ญสำคัญนี้ลึกซึ้งถึงปานนี้ เกินวิสัยของบุคคลจะคาดคิด คะเน แม่ใครยังตรึกนึกคิดอยู่ก็เข้าไปไม่ถึง หลวงพ่อดีสอนไว้ในภายหลังว่า “ที่จะเข้าถึง ต้องทำให้รูตริก รูนึก รูคิดนั้น หยุดเป็นจุดเดียวกัน แต่พอหยุดก็ดับ แต่พอดับแล้วก็เกิด ถ้าไม่ดับแล้วไม่เกิด ตรงจุดนี้ ท่านทั้งหลาย นี่เป็นของจริง หัวต้อมีเป็นอยู่ตรงนี้ ถ้าไม่ถูกส่วนดั่งนี้ก็ไม่มีไม่เป็นที่เด็ดขาด”

คืนนั้นหลวงพ่อดีปฏิบัติเจริญภาวนาต่อไปอีก และได้เห็นวัดหนึ่งปรากฏขึ้น ซึ่ง

พระคุณท่านจำได้ว่าเป็นวัดบางปลา และรู้สึกในใจขณะนั้นเหมือนพระคุณท่านไปอยู่ที่วัดนั้น ทำให้รู้สึกขึ้นมาว่าที่วัดบางปลานั้นคงจะมีผู้ที่จะสามารถรู้และเห็นธรรมตามท่านได้โดยแน่นอน พระคุณท่านจึงปรารถนาที่จะไปที่วัดบางปลาภายหลังพรรษาเพื่อสอนพระสังฆกรรมที่พระคุณท่านบัดนี้เริ่มได้เห็น ได้รู้ ได้ค้นพบแล้ว

การค้นพบการได้เห็น ได้รู้ ได้เป็นพระสังฆกรรมของพระคุณท่านในคืนวันเพ็ญนั้น เป็นจุดเริ่มต้นที่ถูกต้องแท้จริงให้หลวงพ่อบุญปฏิบัติแสวงหาที่สุดแห่งธรรม พระคุณท่านตรัสใจดิ่งลึกลงไป ที่ศูนย์กลางกายธรรมที่สุคติละเอียดอยู่ตลอดเวลา นับแต่นั้นเป็นต้นมา โดยมีได้มีการถอยกลับและหยุดยังอีกเลย พระคุณท่านยังปฏิบัติที่ยิ่งลึกซึ้งขึ้นทุกที

ออกพรรษารับกฐินแล้ว พระคุณท่านก็กราบลาท่านเจ้าอาวาสวัดโบสถ์ บางคูเวียง ไปสอนธรรมที่วัดบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ถิ่นบ้านเดิมของท่านโยมบิดา และได้ปรากฏแก่พระคุณท่านในญาณขณะเจริญพระกรรมฐาน หลวงพ่อได้สอนพระสังฆกรรมขององค์สมเด็จพระจอมไตรโลกนาถ ดังที่พระคุณท่านได้พบเห็นรู้อแล้วนั้น ประมาณ ๔ เดือน มีผู้เห็นธรรมเป็นพระภิกษุสงฆ์ ๓ รูป คือ พระภิกษุสังวาลย์ พระภิกษุแบนและพระภิกษุอ่วม กับคฤหัสถ์อีก ๔ คน นับแต่นั้นมาหลวงพ่อก็เป็นพระวิปัสณาจารย์ที่คนเคารพรู้จักและยกย่องบูชากันทั่วไป

พระคุณท่านได้ปวารณาพรรษาที่ ๑๓ ทวีตสองพี่น้องซึ่งพระคุณท่านแรกบรรพชาอุปสมบทที่สุพรรณบุรี ที่วัดนั้นมีพระภิกษุเห็นธรรมอีก ๑ รูป คือ พระภิกษุหมก ครั้นออกพรรษารับกฐินแล้ว พระคุณท่านก็ได้เดินทางไปพักที่วัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเดียวกัน ซึ่งเป็นวัดขององค์พระอุปัชฌาย์ของพระคุณท่าน แต่ท่านพระอาจารย์ดีในคอนนั้น ได้มรณภาพไปแล้ว ที่วัดนี้ พระคุณท่านพักสอนธรรมอยู่ ๔ เดือน ก่อนจะกราบลาท่านเจ้าอาวาสเดินทางกลับวัดพระเชตุพนฯซึ่งมีงานสำคัญกำลังรอคอยพระคุณท่านแล้ว